

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת מקץ - חנוכה תשע"ג

ושם אתנו נער עברי עבד (מ"א - י"ב)

פירש רש"י "ארורים הרשעים שאין טובתם שלמה", נראה לפרש "ארורים הרשעים בגלל שאין טובתם פירוש שאין הטובה שהקב"ה משפיע עליהם שלימה שלם אצלם בטובה, בכל פעם מחפשים ומוצאים חסרונות בטובה שמקבלים מאיתו ית'.

(הרה"ק רבי אהרן מקארלין זיע"א)

וירצוהו מן הבור (מ"א - י"ד)

במשך י"ב שנים ישב יוסף הצדיק בבית האסורים, ואיש לא שם לבו אליו, אולם, כאשר הגיע הרגע, שבו גזר הקב"ה כי הוא זמן גאולתו של יוסף, מיד הריצוהו מבית האסורים. כך הוא גם בזמן הזה, בני ישראל שקועים במצב בו אין אנו רואים כל אפשרות חילוץ. הממשלה הקומוניסטית ברשעותה, מנבה להשכיח את תורותינו, אולם כאשר יגיע זמן גאולתנו, זמן ביאת משיח צדקנו, גם אותנו ירצו אל ארץ גאולתנו, בלי להתמהמה אף רגע מיותר.

(בשם החפץ חיים זיע"א)

ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח (מ"א - מ"ה)

וברש"י "צפנת פענח" מפרש הצפונות. לפי זה היה צריך לקרא ליוסף "פענח צפונות", וי"ל שיוסף הצדיק זכה למידה נפלאה של גילוי הנסתרות מפני שהיה מצניע עצמו מאד, ומסתיר את צדקותו מפני הבריות. משום כך נקרא "צפנת פענח" קודם "צפנת" משום שהיה מצפין את עצמו, ואח"כ "פענח" זכה לפענח תעלומות.

(חידושי הרי"ם זיע"א)

כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי (מ"א - נ"א)

כשיהודי מבקש לדעת ולבחון את מצבו בעבודת ה', עליו להשכיח לעצמו את ייחוסו מבית אבותיו ואת מעשיו הטובים שעשה עד היום, ועליו לדמות בעצמו כאילו היום הוא מתחיל את הכל מהתחלה. וזה מרומז בפסוק "כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי", עלי לשכוח את כל עמלי בעבודת ה' ואת ייחוס בית אבי, ולדעת שהוא עדיין בפתח - בהתחלה.

(הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

וירא יעקב כי יש שבר במצרים (מ"ב - א')

פירוש, כשראו בני יעקב את הטומאה הגדולה אשר במצרים, יראו מאד שלא תתפשט גם לארץ הקדושה ח"ו, על זה נאמר "וירא יעקב כי יש שבר במצרים", שיש אדם כזה שמשבר ומכניע את הטומאה, אמר לבניו מה תתראו, לשון מורא, שאין להם מה להתירא, כי הטומאה תבוטל במקומה.

(מאמר מרדכי)

ויקה מאתם את שמעון ויאסור אתו לעיניהם (מ"ב – כ"ד)

פירש"י, מהו שאמר הכתוב "ויאסור אתו לעיניהם" אלא לא אסרו יוסף אלא לעיניהם, וכיון שיצאו, הוציאו והאכילו והשקהו. מסופר: מעשה באדם אחד שנכשל ופגע בכבודו של הגה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א. הצטער האיש מאד על שפגע בגדול ישראל, אזר עוז והלך לבקש את מחילתו. קיבל רבי ישראל את האיש בשמחה ובמאור פנים, כאילו לא אירע דבר. אמר האיש: רבי מחל נא לי, מתחרט אני חרטה גמורה על שפגעתי בכבודתך, מחל רבי ישראל לאיש מחילה גמורה, אחר כך הוסיף ושאל: שמא צריך אתה לעזרה? אולי אתה נזקק להלוואה או גמ"ח? ענה האיש: לא די שפגעתי בכבודו וזכיתי למחילה על מעשי, עוד מבקש הרב לגמול חסד עמי?

אסביר לך את כוונתי, ענה רבי ישראל, הגמרא (קידושין נ"ט) אומרת: מעשה מוציא מידי מחשבה, אדם הרוצה לעקור מחשבה רעה שיש לו בלבו על רעהו, עליו לעשות מעשה להיטיב עם חברו, מעשה זה יעקור את המחשבה הרעה כליל. כך גם נהג יוסף הצדיק עם אחיו הקדושים, שמעון היה ראש וראשון בעצה נגד יוסף, הוא זה שאמר לאחים: "לכו ונהרגו ונשליכהו באחד הבורות", כאשר ביקש יוסף לעקור את כעסו שבלבו על שמעון אחיו, לא הסתפק במחילה בדברים, אלא אף עשה מעשה, משום כך מיד כאשר יצאו אחיו, הוציאו והאכיל והשקהו.

ואתם עלו לשלום אל אביכם (מ"ד – י"ז)

יש לפרש, "ואתם", כאשר "אתם", ר"ל כולם כאגודה אחת, אז "עלו לשלום אל אביכם" לבקש מלפניו על עצמו ועל בניו וב"ב.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ראית הנרות מביא שמחה

שמעתי מדו"ז הקדוש מטשארטקוב זי"ע שסיפר בשם אא"ז הקדוש מאפטא זי"ע שפעם בא לפניו איש אחד שהיה חולה במחלת מרה השחורה ר"ל, וצוה לו שיסתכל בנרות חנוכה בשעה שדולקים, ולמחרת כשקם האיש משנתו היה לאיש אחר בריא ושמח, והענין בזה משום שטבע האור הגשמי הפשוט הוא להעליז דעתו של האדם, וכשהאור ההוא הוא ג"כ אור רוחני, אור של מצוה, בוודאי הוא פועל לשמח את לב האדם בכל הענינים, ובפרט בנר חנוכה שהמצווה הזו נתחדשה לנו בגלות כוחה גדולה ביותר.

(בינת ישראל)

פניני השבת

שמור וזכור בדיבור אחד

אמרו חז"ל (מכילתא שמות כ' ב) "זכור" מלפניו, "שמור" מאחריו, קודם שבאה השבת צריך אדם לקיים "זכור" לזכור את קדושתה, כדי שיכין את עצמו לקבלה כראוי, אחרי השבת צריך אדם שוב לקיים "שמור" – שכן עליו לשמור ולהיזהר שלא לאבד הקדושה שקיבל מן השבת. על כן אמרו: זכור – מלפניו, שמור – מאחריו.

(באר משה – אוז'רוב)